Szkriptnyelvek

Szathmáry László
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

Függelékek

(utolsó módosítás: 2023. júl. 23.)

2023-2024, 1. félév

A) Függelék
A Python telepítése

Telepítés Linux alá

A mai Linux disztribúciók alapból tartalmazzák a Python interpretert (ilyen a gyakorlaton használt Ubuntu GNU/Linux is). Az interaktív shellt parancssorból a „`python3`” paranccsal tudjuk elindítani:

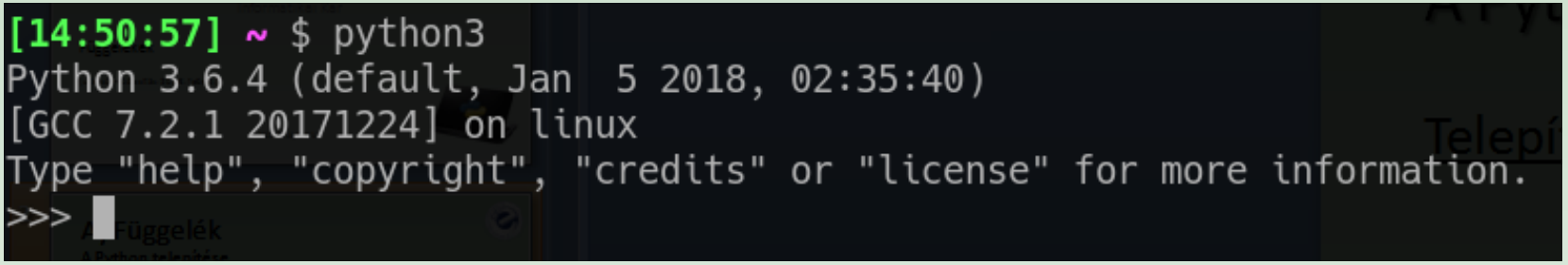

Megjegyzés: egyes (régebbi) Linux disztribúciókon a „`python`” parancs hatására a Python 2 interpreter indul el. A Python shell indításakor szemmel mindig ellenőrizzük le, hogy melyik verzió indult el. A legjobb megoldás, ha a „`python3`” parancsot használjuk.

Telepítés Windows alá

- Látogassuk meg a https://www.python.org/downloads/windows/ helyet s töltsük le a telepítőt (Windows x86-64 executable installer), majd telepítsük a C: meghajtó gyökérkönyvtárába (C:\Python310).
- A telepítéskor jelöljük be, hogy a telepítő adja hozzá a PATH környezeti változóhoz a szükséges könyvtárakat.
- A parancssoros shellből a `quit()` segítségével tudunk kilépni, vagy a Ctrl+Z (majd Enter) billentyűkombinációval.
- A telepítő hozzárendelte a .py kiterjesztésű fájlokhoz a Python interpretert, vagyis egy Python szkriptet ezután úgy is el tudunk indítani, hogy duplán rákattintunk.

Ajánlott videó a telepítés menetéről: https://www.youtube.com/watch?v=qiCqs9GdLsU

B) Függelék
Interaktív shellek

- Az alapértelmezett shellt a „**`python3`**” paranccsal tudjuk elindítani.
- Az IPython a hagyományos python shell lehetőségeit terjeszti ki: szintaxis kiemelés, TAB-bal történő kiegészítés, stb.
  Telepítése: `pip3 install ipython --user -U`
  Oktatóvideó: http://www.youtube.com/watch?v=2G5YTlheCbw.
- A bpython egy másik népszerű kiterjesztése az alap shellnek. Szintén tud szintaxis kiemelést, illetve gépelés közben javaslatokat tesz a kód kiegészítésére. A javaslatok között TAB-bal tudunk váltani.
  Telepítése: `pip3 install bpython --user -U`

C) Függelék

Szövegszerkesztők, integrált fejlesztői környezetek (IDE-k)

Szövegszerkesztők

A Python interpreteren és egy szövegszerkesztőn kívül tulajdonképpen nincs is másra szükségünk…

- GEdit (Linux), Notepad++ (Windows) [kezdő]
- Visual Studio Code (https://www.youtube.com/watch?v=XVQ5drokE6E)
- Sublime Text
- Spyder (the Scientific PYthon Development EnviRonment)
- PyCharm IDE (a Community Edition ingyenes)

A szövegszerkesztőt / IDE-t úgy állítsuk be, hogy a TAB leütésére 4 db szóközt szúrjon be.

E) Függelék

Néhány meglepetés („easter eggs”)

Próbáljuk ki a következőket:

```
>>> import antigravity
…
>>> import this
…
>>> import __hello__
…
>>> from __future__ import braces
…
```

F) Függelék

Stílus (PEP8)

Figyeljünk oda a forráskódjaink stílusára is. Ha később elővesszük a programunkat, szeretnénk benne könnyen eligazodni. Illetve lehet, hogy a projektünket valaki más fogja folytatni, gondoljunk őrá is.
A Python forráskódok stílusbeli ajánlásait a PEP8 nevű dokumentumban gyűjtötték össze. Ezeket betartva könnyen olvasható programokat tudunk írni, amikre „öröm lesz ránézni”. Néhány szempont:

- A TAB használatát kerüljük, helyette 4 szóközt használjunk.
- A sorok ne legyenek hosszabbak 79 karakternél.
- A függvényeket és osztályokat, illetve a függvényeken belüli nagyobb blokkokat üres sorokkal válasszuk el egymástól.
- Használjunk docstring-eket.
- Az operátorok köré és a vesszők után tegyünk ki egy szóközt. Az aktuális és formális paraméterlistán viszont a nevesített paraméterek esetén az ‘=‘ jel köré nem kell szóköz.
- Az osztályok neve `IlyenLegyen`. A függvények és változók neve `pedig_ilyen`. Az osztályokon belül a függvények első paraméterének neve `self` legyen.
- Ha a kódunkat nemzetközi környezetben fogják használni, akkor ne használjunk semmiféle különleges karaktert, maradjunk a sima ASCII kódolásnál.

G) Függelék

Operátorok

Összehasonlítások összefűzése:

```
>>> x = 10
>>> 0 < x < 20
True
```

Ternáris operátor:

```
>>> x = -5
>>> print 'negativ' if x < 0 else 'pozitiv'
negativ
>>> x = 3
>>> print 'negativ' if x < 0 else 'pozitiv'
pozitiv
```

```
>>> x = -5
>>> if x < 0: print 'negativ'
... else: print 'pozitiv'
...
negativ
```

not:

```
>>> li = [1, 2, 3]
>>> 2 in li
True
>>> 5 not in li
True
>>> 2 not in li
False
>>> not (5 in li)
True
```

ugyanaz

H) Függelék
Sztringek formázása

Első lehetőség:

```
"the {0} is {1}".format('sky', 'blue')
```

Második lehetőség (Python 2.7+ -től):

```
"the {} is {}".format('sky', 'blue')
```

Harmadik lehetőség:

```
"the {what} is {color}".format(what='sky',
                               color='blue')
```

új módszer, inkább ezeket használjuk

Régi módszer:

```
"the %s is %s" % ('sky', 'blue')
```

régi módszer
(még támogatott, de inkább kerüljük a használatát)

opcionális kettőspont után:
format specifier

```
>>> pi = 3.14159
>>> print 'pi erteke: {0:.2f}'.format(pi)
pi erteke: 3.14
>>> print 'pi erteke: %.2f' % pi
pi erteke: 3.14
```

régi formázási módszer,
helyette a `format()` -ot használjuk

További példák:
http://knowledgestockpile.blogspot.com/2011/01/string-formatting-in-python_09.html

http://mkaz.com/solog/python-string-format

```
>>> for x in range(1, 10+1):
...     print '{0:2d} {1:3d} {2:4d}'.format(x, x**2, x**3)
...
 1   1    1
 2   4    8
 3   9   27
 4  16   64
 5  25  125
 6  36  216
 7  49  343
 8  64  512
 9  81  729
10 100 1000
```

```
>>> 'Laci'.center(20)
'        Laci        '
>>> 'Laci'.ljust(20)
'Laci                '
>>> 'Laci'.rjust(20)
'                Laci'
>>>
>>> '12'.zfill(5)
'00012'
```

adott hosszon balra igazít,
a maradék helyet szóközzel
tölti ki

J) Függelék

Írás a standard kimenetre

```
>>> a = range(5)
>>> a
[0, 1, 2, 3, 4]
>>> for e in a:
...     print e
...
0
1
2
3
4
>>> for e in a:
...     print e,
...
0 1 2 3 4
>>>
>>> import sys
>>>
>>> for e in a:
...     sys.stdout.write(e)
...
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 2, in <module>
TypeError: expected a character buffer object
>>>
>>> for e in a:
...     sys.stdout.write(str(e))
...
01234>>>
```

1 (‘\n’)

2 (szóköz)

3 (”full control”)

K) Függelék

Szekvencia bejárása fordított sorrendben

```
>>> li
[1, 3, 4, 6, 8, 9]
>>> li[::-1]
[9, 8, 6, 4, 3, 1]
>>> for e in li[::-1]:
...     print e,
...
9 8 6 4 3 1
>>>
>>> reversed(li)
<listreverseiterator object at 0x240bd10>
>>> li
[1, 3, 4, 6, 8, 9]
>>> for e in reversed(li):
...     print e,
...
9 8 6 4 3 1
```

új listát ad vissza

Nem ad vissza új listát. *Generátor*, vagyis az elemeket egyenként adja vissza.

Ciklusban használatos.

Ha nagyon nagy méretű tömbökkel dolgozunk, akkor inkább a `reversed()` beépített fv.-t használjuk.

L) Függelék

Beépített függvények

		Built-in Functions		
abs()	divmod()	input()	open()	staticmethod()
all()	enumerate()	int()	ord()	str()
any()	eval()	isinstance()	pow()	sum()
basestring()	execfile()	issubclass()	print()	super()
bin()	file()	iter()	property()	tuple()
bool()	filter()	len()	range()	type()
bytearray()	float()	list()	raw_input()	unichr()
callable()	format()	locals()	reduce()	unicode()
chr()	frozenset()	long()	reload()	vars()
classmethod()	getattr()	map()	repr()	xrange()
cmp()	globals()	max()	reversed()	zip()
compile()	hasattr()	memoryview()	round()	__import__()
complex()	hash()	min()	set()	apply()
delattr()	help()	next()	setattr()	buffer()
dict()	hex()	object()	slice()	coerce()
dir()	id()	oct()	sorted()	intern()

https://docs.python.org/3/library/functions.html

Ezek a függvények bármikor elérhetőek, nem kell a használatukhoz külön modult importálni.

M) Függelék

Obfuszkált Python

Ha egy Perl-es ismerősünk azzal jön, hogy „a Python azért nem jó, mert csak olvasható kódot lehet benne írni” :), akkor bátran mutassuk meg neki a következő kódokat:

```
_                                       =   (
                                          255,
                                        lambda
                                  V       ,B,c
                                :c   and Y(V*V+B,B,  c
                                  -1)if(abs(V)<6)else
                    (             2+c-4*abs(V)**-0.4)/i
                      )  ;v,     x=1500,1000;C=range(v*x
                       );import  struct;P=struct.pack;M,\
                  j  ='<QIIHHHH',open('M.bmp','wb').write
for X in j('BM'+P(M,v*x*3+26,26,12,v,x,1,24))or C:
                  i  ,Y=_;j(P('BBB',*(lambda T:(T*80+T**9
                       *i-950*T  **99,T*70-880*T**18+701*
                      T  **9     ,T*i**(1-T**45*2)))(sum(
                    [             Y(0,(A%3/3.+X%v+(X/v+
                                  A/3/3.-x/2)/1j)*2.5
                                 /x   -2.7,i)**2 for  \
                                  A       in C
                                        [:9]])
                                          /9)
                                        )   )
```

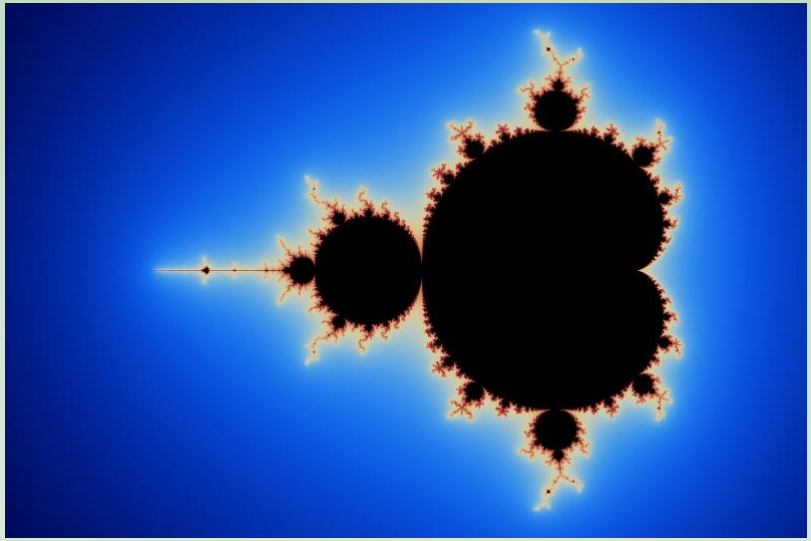

http://preshing.com/20110926/high-resolution-mandelbrot-in-obfuscated-python

```
_                                  =\
                                 """if!
                               1:"e,V=100
                              0,(0j-1)**-.2;
                            v,S=.5/  V.real,
                          [(0,0,4      *e,4*e*
                        V)];w=1          -v"def!
                      E(T,A,               B,C):P
                   ,Q,R=B*w+                A*v,B*w+C
              *v,A*w+B*v;retur              n[(1,Q,C,A),(1,P
     ,Q,B),(0,Q,P,A)]*T+[(0,C             ,R,B),(1,R,C,A)]*(1-T)"f
or!i!in!_[:11]:S       =sum([E           (*x)for       !x!in!S],[])"imp
  ort!cair               o!as!O;      s=O.Ima               geSurfac
   e(1,e,e)               ;c=O.Con  text(s);               M,L,G=c.
     move_to                ,c.line_to,c.s                et_sour
       ce_rgb                a"def!z(f,a)                :f(-a.
        imag,a.       real-e-e)"for!T,A,B,C!in[i       !for!i!
          in!S!if!i["""];exec(reduce(lambda x,i:x.replace(chr
           (i),"\n "[34-i:]),   range(   35),_+"""0]]:z(M,A
             );z(L,B);z          (L,C);         c.close_pa
             th()"G              (.4,.3             ,1);c.
             paint(              );G(.7             ,.7,1)
             ;c.fil              l()"fo             r!i!in
             !range              (9):"!             g=1-i/
             8;d=i/           4*g;G(d,d,d,          1-g*.8
             )"!def     !y(f,a):z(f,a+(1+2j)*(     1j**(i
             /2.))*g)"!for!T,A,B,C!in!S:y(M,C);y(L,A);y(M
             ,A);y(L,B)"!c.st            roke()"s.write_t
             o_png('pen                        rose.png')
             """                                    ))
```

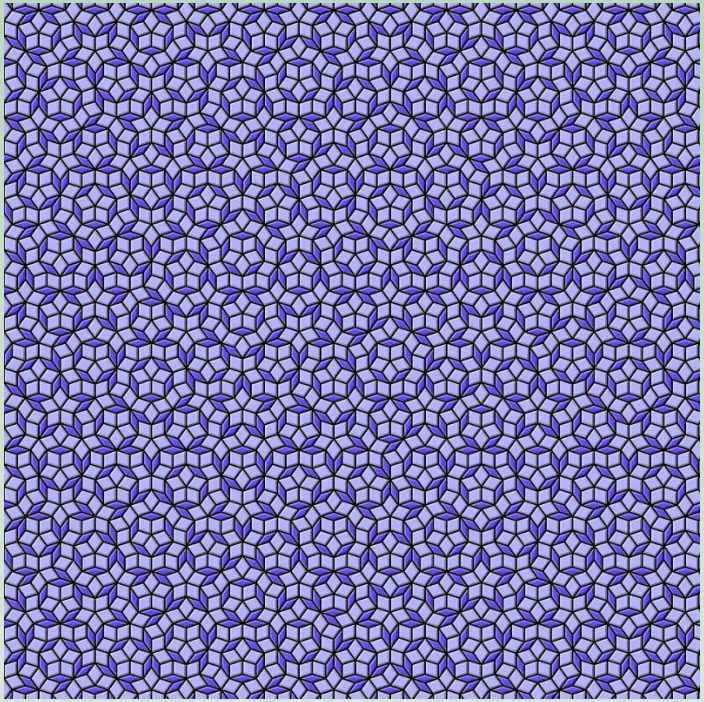

http://preshing.com/20110822/penrose-tiling-in-obfuscated-python

N) Függelék
Olvasás bináris fájlból

```
12  def mp3():
13      f = open('Unstoppable.mp3', 'rb')    # megnyitás bináris módban
14      print f.tell()                       # 0, a file elején vagyunk
15      f.seek(-128, 2)                      # lépjünk vissza 128 pozíciót a file végétől
16      print f.tell()                       # 3411286 (akt. pozíció a file elejétől)
17      tag_data = f.read(128)               # olvassunk be 128 byte-ot
18      f.close()
```

Az `f.read()` -nek opcionálisan meg lehet adni, hogy hány byte-ot olvasson be.

Az `f.seek()` két paramétert vár:

1. a file-kurzor hány pozíciót mozduljon el
2. az elmozdulás mihez képest történjen:
   - 0: abszolút pozícióba lépjen a file elejétől
   - 1: relatíve mozduljon el az aktuális pozíciótól
   - 2: relatíve mozduljon el a file végétől

Q) Függelék
A Python nyelv születése

Guido 1996-ban a következőket írta a Python nyelv születéséről:

> „Over six years ago, in December 1989, I was looking for a "hobby" programming project that would keep me occupied during the week around Christmas. My office ... would be closed, but I had a home computer, and not much else on my hands. I decided to write an interpreter for the new scripting language I had been thinking about lately: a descendant of ABC that would appeal to Unix/C hackers. I chose Python as a working title for the project, being in a slightly irreverent mood (and a big fan of Monty Python's Flying Circus).”

(forrás: Wikipedia)